

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

начальника Державного науково-дослідного інституту авіації
(з основної діяльності)

07.04.2021

м. Київ

№ 21

Про введення в дію Положення
про академічну доброчесність у
Державному науково-дослідному
інституті авіації

Відповідно до вимог законів України “Про наукову та науково-технічну діяльність”, “Про освіту”, “Про вищу освіту”, Статуту Державного науково-дослідного інституту авіації та з метою закріплення норм, правил та принципів академічної доброчесності у Державного науково-дослідного інституту авіації **н а к а з у ю:**

1. Ввести в дію Положення про академічну доброчесність у Державному науково-дослідному інституті авіації з дати затвердження його науково-технічною радою Державного науково-дослідного інституту авіації (додаток).

3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника начальника інституту з наукової роботи.

Тимчасово виконуючий обов’язки начальника
Державного науково-дослідного інституту авіації
полковник

Сергій ПАЩЕНКО

Додаток до наказу начальника
Державного науково-дослідного
інституту авіації (з основної діяльності)
07.04.2021 № 21

ЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол науково-технічної ради
Державного науково-дослідного
інституту авіації від 07.04.2021 № 3

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну доброчесність у Державному науково-дослідному
інституті авіації

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Державному науково-дослідному інституті авіації (далі – Положення) закріплює норми, правила та принципи відносин щодо дотримання академічної доброчесності як складової системи забезпечення якості наукової і науково-технічної діяльності та вищої освіти, а також визначає критеріїв виявлення академічного плагіату, види порушень норм і правил академічної доброчесності, заходи щодо їх виявлення та попередження, відповідальності за порушення академічної доброчесності, права наукових співробітників та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, у діяльності яких виявлено факти порушення академічної доброчесності, організацію роботи Комісії з питань етики та академічної доброчесності.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову та науково-технічну діяльність” та інших нормативно-правових актів України, Статуту та внутрішніх розпорядчих документів Інституту.

У Положенні додатково, окрім загальнодержавної нормативної бази, використано, проаналізовано та інтерпретовано відповідно до особливостей діяльності Інституту інформацію з відкритих джерел електронних ресурсів – сайтів вітчизняних закладів вищої освіти, рекомендації Міністерства освіти і науки України, рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження системи забезпечення академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти тощо.

1.3. Основні визначення, використані у Положенні, наводяться у тлумаченні законодавства України.

2. Система забезпечення академічної доброчесності

2.1. Система забезпечення академічної доброчесності направлена на дотримання науковими працівниками, здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук принципів академічної доброчесності в наукових, науково-технічних та освітніх процесах Інституту, заходів щодо забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедур попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності.

2.2. Система забезпечення принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин має такі складові:

1) нормативну базу, яка описує механізми впровадження принципів академічної доброчесності в науковий та освітній процеси, заходи з забезпечення дотримання принципів академічної доброчесності, процедури попередження та боротьби з порушеннями принципів академічної доброчесності.

До основних елементів нормативної бази відносяться:

Етичний кодекс співробітників Державного науково-дослідного інституту авіації;

Положення про академічну доброчесність у Державному науково-дослідному інституті авіації;

Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату в у Державному науково-дослідному інституті авіації;

інші нормативні документи щодо здійснення відповідних видів наукової, науково-технічної та освітньої діяльності в Інституті, в яких у тому числі відображаються питання академічної доброчесності.

2) науково-дослідні підрозділи та комісія з питань етики та академічної доброчесності, які забезпечують популяризацію принципів академічної доброчесності, їх впровадження в наукову, науково-технічну та освітню діяльність Інституту, а також виконують наглядову та контролюючу функцію.

3) інформаційна база, це сукупність упорядкованої інформації, яка використовується під час функціонування системи забезпечення академічної доброчесності. За допомогою інформаційних матеріалів бази здійснюється популяризація принципів академічної доброчесності та підвищення рівня обізнаності науковими працівниками, здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук з питань академічної доброчесності.

Основні складові інформаційної бази:

інформаційні та методичні матеріали, присвячені академічній грамотності, виявленню та попередженню фактів плагіату;

матеріали, присвячені популяризації принципів академічної доброчесності серед наукових працівників, здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук;

4) інструменти впровадження принципів академічної доброчесності у наукову, науково-технічну та освітню діяльність Інституту, за допомогою яких стає можливим попередження випадків порушення принципів академічної доброчесності, у тому числі:

інформування наукових співробітників, здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук про необхідність дотримання правил академічної етики та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування;

організація воєнно-науковою бібліотекою та науково-організаційним відділом заходів з популяризації основ інформаційної культури;

проведення для наукових працівників, ад'юнктів і докторантів лекцій з питань наукової етики та недопущення академічного плагіату тощо;

5) інструменти контролю додержання академічної доброчесності у науковій і освітній діяльності Інституту, які, зокрема, передбачають:

здійснення анкетування учасників наукового та освітнього процесів на предмет порушень академічної доброчесності;

обов'язкову перевірку монографічних досліджень, підручників, посібників, наукових статей, наукових доповідей, звітів про науково-дослідні роботи, а також кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук на наявність ознак академічного плагіату.

2.3. Основними цілями системи забезпечення академічної доброчесності в Інституті є:

підвищення якості організації та ефективності наукового та освітнього процесу;

забезпечення належного кваліфікаційного рівня наукових досліджень, науково-технічного супроводження робіт із забезпечення експлуатації, ремонту, модернізації і продовження строку експлуатації авіаційної техніки державної авіації, кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, що виконуються в Інституті;

дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб науковими співробітниками, здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук при роботі з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;

удосконалення навичок коректної роботи із джерелами наукової інформації та формування сумлінного ставлення до інтелектуальних надбань;

виконання робіт з додержанням вимог академічної доброчесності;

стимулювання самостійності та індивідуальності при виконанні (створенні) кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук та авторських творів;

роз'яснення відповідальності автору (авторам) за порушення загальноприйнятих правил цитування при виконанні (створенні) письмових робіт (авторського твору).

Контроль якості результатів наукових досліджень, кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук та авторських творів спрямований на формування академічної етики та поваги до інтелектуальних надбань, сприяє впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, процедури розгляду та фіксування фактів плагіату, а також формалізації можливих наслідків його вчинення у межах Інституту.

3. Управління системою забезпечення академічної доброчесності

3.1. Управління процесом дотримання принципів академічної доброчесності при реалізації всіх напрямів наукової, науково-технічної та освітньої діяльності в Інституті здійснює заступник начальника інституту з наукової роботи.

3.2. Управління процесом дотримання академічної доброчесності в науковій, науково-технічній та освітній діяльності Інституті та інформування наукових співробітників, здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук про неприпустимість порушення академічної доброчесності, а також реалізація заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності здійснюється:

у частині дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук – науково-дослідним відділом, до якого прикомандировані здобувачі вищої освіти; науково-організаційним відділом; комісією з питань етики та академічної доброчесності в Інституті;

у частині дотримання академічної доброчесності науковими співробітниками при здійсненні наукової, науково-технічної та освітньої діяльності та з інших питань, пов'язаних з дотриманням принципів академічної доброчесності здійснюється – керівниками відповідних науково-дослідних підрозділів Інституту, комісією з питань етики та академічної доброчесності в Інституті.

3.3. Контроль за дотриманням академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності при здійсненні окремих напрямів наукової діяльності проводиться:

в частині випуску Збірника наукових праць Інституту – редакційною колегією Збірника;

проведення науково-практичної конференції – організаційним комітетом конференції;

проведення захистів дисертацій на здобуття наукових ступенів – головою постійно діючої або разової спеціалізованої вченої ради;
виконання науково-дослідних робіт – науковим керівником науково-дослідної роботи.

3.4. Дотримання академічної доброчесності:

1) дотримання академічної доброчесності науковими працівниками та докторантами передбачає:

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову (науково-технічну, педагогічну, творчу) діяльність;

контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти в освітньому процесі та науковій діяльності;

об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2) дотримання академічної доброчесності ад'юнктами передбачає:

самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

3.5. Порушення академічної доброчесності

Порушенням академічної доброчесності вважається:

Плагіат – оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

Основними видами плагіату є:

дослівний виклад чужого тексту;

парафраза – виклад чужого тексту (ідей) із заміною слів, виразів, фразеологічних оборотів без зміни суті (змісту) будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет).

Плагіат академічний – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

Види академічного плагіату:

копіювання;

перефразування;

компіляція;

використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, есе, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Академічний плагіат треба відрізнити від помилок цитування. Найбільш типовими помилками цитування є:

відсутність лапок при використанні текстових фрагментів, що запозичені з інших джерел, за наявності коректного посилання на це джерело;

посилання на інше джерело;

неправильне оформлення посилання, що ускладнює пошук джерела.

Цитата – порівняно стислий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого (у тому числі оприлюдненого у мережі Інтернет) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими власні твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Копіювання – дослівне відтворення частини або всієї опублікованої раніше роботи іншого автора і оприлюднення під своїм іменем.

Унікальність твору (роботи, матеріалу) – співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального обсягу матеріалу.

Некоректне запозичення – розширене поняття юридичного терміну “Плагіат”. Запозичення без вказівки авторства може відбуватися за двома напрямками – запозичення форми і запозичення змісту.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук.

Приховане некоректне запозичення – включення у свою роботу чужих оприлюднених результатів із внесенням незначних правок у скопійований матеріал (перефразування своїми словами, переформулювання речень, зміна порядку слів у них, тощо) без посилання на першоджерело (без належного оформлення цитування).

Перефразування – відтворення частини тексту інших авторів зі зміною порядку слів без посилання на джерело.

Компіляція – процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного поглибленого дослідження (вивчення) проблеми та опрацювання джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та “маскуванням” шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту.

Самоплагіат – “оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів”.

Типовими прикладами самоплагіату є:

дуплікація публікацій – публікація однієї і тієї самої наукової роботи (цілком або з несуттєвими змінами) в декількох виданнях, а також повторна публікація (цілком або з несуттєвими змінами) раніше оприлюднених статей, монографій, інших наукових робіт, як нових наукових робіт;

дублювання наукових результатів – публікація одних і тих самих наукових результатів, у різних статтях, монографіях, інших наукових працях, як нових результатів, які публікуються вперше;

подання у звітах з виконання наукових проєктів результатів, що містилися у попередніх роботах, як отриманих при виконанні відповідного проєкту;

агрегування чи доповнення даних – суміщення старих і нових даних без їх чіткої ідентифікації з відповідними посиланнями на попередні публікації;

дезагрегування даних – публікація частини раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію;

повторний аналіз раніше опублікованих даних без посилання на попередню публікацію цих даних та раніше виконаний їх аналіз.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Різновиди списування:

використання друкованих і електронних джерел інформації під час виконання письмових робіт, зокрема, екзаменаційних та контрольних робіт, без дозволу викладача;

здавання або репрезентація різними особами робіт з однаковим змістом як результату власної навчальної діяльності;

написання чужих варіантів завдань на контрольних заходах;

використання системи прихованих сигналів (звукових, жестових та ін.) під час виконання групових контрольних заходів з однаковими варіантами;

несамостійне виконання завдань у випадках, коли не дозволяється отримання допомоги, або не зазначення інформації про отриману допомогу, консультації, співпрацю тощо;

отримання іншої несанкціонованої допомоги при виконанні тих завдань, які передбачають самостійне виконання.

Обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної наукової, (творчої, освітньої) діяльності чи організації наукового (освітнього) процесу.

Формами обману є:

приписування співавторства особам, які не брали кваліфікованої участі у дослідженні та підготовці публікації;

не включення до співавторів осіб, які брали активну кваліфіковану участь у дослідженні та підготовці публікації, зокрема у постановці цілей та завдань роботи, формулюванні її висновків, розробці алгоритмів, аналізі результатів експериментів та розрахунків, написанні тексту тощо;

свідоме викривлення посилань на джерела, свідоме викривлення інформації, що міститься у джерелах, на які зроблені посилання;

проходження процедур контролю та оцінювання результатів навчання підставними особами;

продаж, поширення, постінг або публікація презентацій курсів лекцій, наукових матеріалів, записів або іншої інформації, створеною у науково-дослідному підрозділі або наданої викладачем, а також використання їх для будь-яких комерційних цілей без письмового дозволу керівництва Інституту або викладача;

симуляція погіршення стану здоров'я, хвороби з метою уникнення контрольних заходів;

отримання копії екзаменаційних білетів, питань чи завдань раніше, ніж буде дозволено викладачем;

використання недозволеної допомоги під час виконання індивідуальних та контрольних завдань;

підробка підписів в офіційних документах (залікових книжках, актах, звітах, угодах тощо);

надання відгуків або рецензій на наукові або навчальні роботи без належного проведення їх експертизи;

надання науковою установою або його співробітниками недостовірної інформації про установу, його наукові (освітні) програми, систему оцінювання, результати навчання, конкурси тощо;

Привласнення авторства – оголошення себе автором чужого авторського твору, випуск чужого авторського твору (в повному обсязі або частково) під своїм ім'ям; видання під своїм ім'ям твору, створеного спільно з іншими особами без вказівки їх імен.

Хабарництво – пропозиція, обіцянка, надання, прохання чи одержання неправомірної вигоди за вчинення чи не вчинення в інтересах того, хто пропонує,

обіцяє чи надає неправомірну вигоду, чи третьої особи службовою особою або особою, яка надає публічні функції дії чи бездіяльності з використанням наданої їй влади чи службового становища.

Неправомірна вигода – майно, право на майно, дії майнового характеру, пільги, послуги, переваги, нематеріальні активи, інші будь-які блага матеріального чи нематеріального характеру, що їх пропонують, обіцяють, просять, надають чи одержують без передбачених законом підстав.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в наукових дослідженнях чи освітньому процесі.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому

числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

4. Загальні рекомендації щодо запобігання академічному плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографічних дослідженнях, наукових доповідях, статтях тощо)

4.1. Будь-який текстовий фрагмент обсягом від речення і більше, відтворений в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або вперекладі з іншого джерела, обов'язково має супроводжуватися посиланням на це джерело. Винятки допускаються лише для стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чи є загальноновживаними.

4.2. Якщо перефразування чи довільний переказ в тексті наукової роботи тексту іншого автора (інших авторів) займає більше одного абзацу, посилання (бібліографічне та/або текстуальне) на відповідний текст та/або його автора (авторів) має міститися щонайменше один раз у кожному абзаці наукової роботи, крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків (в останньому разі допускається подати одне посилання наприкінці списку).

4.3. Якщо цитата з певного джерела наводиться за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на першоджерело. Якщо цитата наводиться не за першоджерелом, в тексті наукової роботи має бути наведено посилання на безпосереднє джерело цитування.

5.4. Будь-яка наведена в тексті наукової роботи науково-технічна інформація має супроводжуватися чітким вказуванням на джерело, з якого взята ця інформація. Винятки припускаються лише для загально відомої інформації, визнаної всією спільнотою фахівців відповідного профілю. У разі використання у науковій роботі тексту нормативно-правового акту достатньо зазначити його назву, дату ухвалення та, за наявності, дату ухвалення останніх змін до нього або нової редакції.

4.5. Виявлення академічного плагіату в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, наукових доповідях, статтях тощо)

1) для констатації такого різновиду академічного плагіату, як відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

в тексті іншого автора (інших авторів) наявний такий чи майже такий текстовий фрагмент обсягом більше одного речення, як в оцінюваній науковій роботі (за винятком стандартних текстових кліше, які не мають авторства та/чиє загальноживаними);

цей текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наявне таке саме речення чи група речень);

автор оцінюваної наукової роботи не посилається на цей текст іншого автора (інших авторів), або посилається де інде (в списку літератури, в іншій частині своєї роботи) так, що незрозуміло, якого саме речення (якої саме групи речень) оцінюваної наукової роботи стосується посилання.

2) для констатації такого різновиду академічного плагіату, як відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

в оцінюваній науковій роботі міститься відтворення (повністю або частково) тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ (обсягом до абзацу без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту, або обсягом більше абзацу без бібліографічного та/або текстуального посилання на автора (авторів) відтвореного тексту щонайменше один раз у кожному абзаці (крім абзаців, що повністю складаються з формул, а також нумерованих та маркованих списків);

відтворюваний текст іншого автора (інших авторів) було створено раніше, ніж оцінювану наукову роботу (або інший ідентичний за змістом текст автора оцінюваної наукової роботи).

4.6. Для констатації такого різновиду академічного плагіату, як відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

1) в оцінюваній науковій роботі наведено п'ять або більше цитат з третіх джерел саме чи майже в такому обсязі, як вони наведені в іншому джерелі, без вказування на це інше джерело як джерело, з якого запозичені відповідні цитати;

2) це інше джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота(або інший текст автора оцінюваної наукової роботи, де наведено такі саміцитати);

3) автор не посилається на це інше джерело, або посилається де інде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, що саме з цього джерела насправді взяті використані автором цитати з третіх джерел.

4.7. Для констатації такого різновиду академічного плагіату, як відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація, достатньо встановити одночасну наявність таких ознак:

1) в іншому джерелі оприлюднена та сама науково-технічна інформація (крім загальновідомої), яка наведена в оцінюваній науковій роботі;

2) це інше джерело було створено раніше, ніж оцінювана наукова робота (або інший текст автора роботи, де наявна та сама науково-технічна інформація);

3) автор не посилається на це інше джерело, або посилається де інде (в списку літератури, в іншій частині свого тексту) так, що з посилання незрозуміло, яку саме науково-технічну інформацію, використану в роботі (крім загальновідомої), автор бере з цього джерела.

5. Заходи з попередження академічного плагіату

5.1. Перевірка всіх видів робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передує всім іншими процедурам розгляду.

5.2. Монографічні дослідження, дисертації, автореферати дисертацій, підручники, посібники, наукові статті, наукові доповіді, звіти про науково-дослідну роботу на етапі підготовки до друку ретельно перевіряються авторським колективом на наявність всіх видів плагіату. У витязі з протоколу засідання науково-технічного семінару науково-дослідного відділу щодо рекомендацій до видання наукових праць зазначається інформація про відсутність у роботі академічного плагіату. У разі виявлення плагіату, роботи відправляються на доопрацювання. Наявність текстових запозичень у відкритих наукових працях перевіряється з використанням відповідних технологій та комп'ютерних програм, які знаходяться у відкритому доступі у мережі Інтернет.

5.3. Перевірка усіх видів робіт проводиться за допомогою програмно-технічних засобів зі встановленням факту наявності чи відсутності текстових та

(або) ілюстративних запозичень та з оформленням довідки про перевірку тексту роботи програмно-технічним засобом.

У довідці про результати перевірки надаються рекомендації щодо подальшого розгляду роботи на підставі критеріїв допуску роботи, які визначаються за результатами перевірки роботи на наявність ознак плагіату та об'єму цитувань, що виявляються у показниках схожості тексту, які визначаються програмою.

5.4. До заходів з попередження академічного плагіату в Інституті також належать:

використання комп'ютерних програм для внутрішньої перевірки текстів на наявність академічного плагіату;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед наукових працівників, докторантів, ад'юнктів, здобувачів наукових ступенів;

ознайомлення наукових працівників, докторантів, ад'юнктів, здобувачів вищої освіти з цим Положенням.

6. Відповідальність наукових працівників Інституту за порушення академічної доброчесності

6.1. За порушення академічної доброчесності наукові співробітники можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

письмове попередження;

виключення із складу науково-технічної ради, дорадчих і робочих органів Інституту або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;

відмова в рекомендації щодо присвоєння вченого звання, наукового ступеня тощо;

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії;

виявлення фактів академічного плагіату в роботах наукових співробітників може бути враховано при продовженні дії трудового договору (контракту) на займаній посаді;

звільнення.

6.2. Відповідальність здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук за порушення академічної доброчесності

За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук можуть бути притягнуті до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання;

повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування з ад'юнктури або докторантури Інституту;
відмова у присудженні відповідного ступеня освіти.

6.3. За дії (бездіяльність), які визнані порушенням академічної доброчесності, особа може бути притягнута до інших видів відповідальності з підстав та в порядку, визначених законодавством України.

6.4. При визначенні конкретного виду відповідальності має братися до уваги суб'єкт, ступінь та системність порушення. Враховуються виявлені порушення, вчинені як в рамках однієї наукової роботи, так і в різних роботах одного автора.

7. Комісія з питань етики та академічної доброчесності

7.1. Комісія з питань етики та академічної доброчесності (далі – Комісія) створюється для розгляду заяв наукових співробітників та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, які надійшли на ім'я начальника Інституту, щодо порушення академічної доброчесності та для підготовки відповідних висновків. Створення Комісії та затвердження її персонального складу здійснюється наказом начальника Інституту.

До складу комісій не можуть входити особи, які притягувались до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності.

У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності членом комісії він виводиться з її складу наказом начальника Інституту.

Комісія, як правило, обирається терміном на три роки.

7.2. Основними завданнями Комісії є:

загальна координація дотримання академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин як елементу внутрішньої системи забезпечення якості наукової, науково-технічної та освітньої діяльності в Інституті;

розробка і вдосконалення нормативної та інформаційної бази Інституту, яка описує систему та механізми сприяння принципам академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин, механізми запобігання, виявлення та процедуру розгляду випадків порушення академічної доброчесності в науковій, і науково-технічній та освітній діяльності Інституту;

популяризація дотримання основних принципів академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин як одного з основоположних принципів корпоративної культури в Інституті науковими співробітниками, здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, а також іншими категоріями співробітників під час наукової, науково-технічної, освітньої діяльності та виконання своїх посадових обов'язків;

організація контролю дотримання етики та академічної доброчесності академічних взаємовідносин в науковій, науково-технічній та освітній діяльності, у тому числі при оприлюдненні академічних текстів;

сприяння впровадженню в Інституті сучасних технологій боротьби з проявами академічної недоброчесності, у тому числі ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах наукових співробітників, здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук;

створення дієвих механізмів залучення всіх стейкхолдерів освітньо-наукової діяльності Інституту (начальник та управління Інституту, група забезпечення освітньо-наукової програми, наукові співробітники, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, випускники, роботодавці) до популяризації академічної доброчесності в науковому, науково-технічному та освітньому процесі.

7.3. Повноваження Комісії:

розглядати заяви щодо порушення академічної доброчесності та готувати відповідні висновки;

залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність Інституту.

7.4. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання скликаються головою комісії (у разі тимчасової відсутності голови – заступником голови комісії) або на вимогу начальника Інституту.

7.5. Процедура розгляду факту порушення академічної доброчесності Комісією складається з таких етапів:

інформування особи про підозру у скоєнні порушення академічної доброчесності;

проведення розслідування;

підготовка протоколу про результати розслідування з висновками та визначенням виду академічної відповідальності.

7.6. Розгляд факту порушення академічної доброчесності проводиться конфіденційно з інформуванням про хід розгляду справи лише членів Комісії, вищестоячих посадових осіб та особи, що підозрюється у скоєнні порушення академічної доброчесності.

7.7. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини членів Комісії.

7.8. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписують голова та секретар Комісії.

7.9. Застосування конкретного виду академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності здійснюється з урахуванням:

визнання порушником провини у порушенні академічної доброчесності, усвідомлення ним неприпустимості подальших порушень;

факту співпраці з комісією або відмова від співпраці під час розгляду справи про порушення;

факту першого порушення або систематичності вчинення порушень, їх сукупності;

ступеню впливу порушення на репутацію Інституту тощо;

ступеню впливу порушення на якість та подальші результати навчання (для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук) та здійснення наукової та науково-технічної діяльності (для наукових співробітників);

інших обставин вчинення порушення.

7.10. На засідання Комісії запрошується особа, стосовно якої розглядається питання щодо порушення нею академічної доброчесності.

7.11. Анонімні скарги чи скарги, викладені в усній чи некоректній формі, Комісією не розглядаються. Звернення з твердженнями про порушення академічної доброчесності, які ґрунтуються на припущеннях, визнаються Комісією безпідставними та не підлягають розгляду.

7.12. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності та виду академічної відповідальності, до якої має бути притягнуто порушника. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер.

Висновки подаються начальнику Інституту для прийняття рішення щодо притягнення до відповідальності осіб, стосовно яких Комісією встановлено факт порушення ними академічної доброчесності.

Висновки Комісії, якими встановлено факт порушення академічної доброчесності, подаються начальнику Інституту не пізніше десяти робочих днів з моменту їх прийняття.

Висновки Комісії, якими не встановлено факт порушення академічної доброчесності, подаються начальнику Інституту у день їх прийняття.

7.13. У висновку Комісії має бути викладений порядок та строки оскарження цього висновку та вказано дані голови Апеляційної комісії відповідно до наказу начальника Інституту.

7.14. Копія висновку Комісії надається особі, щодо якої розглядається питання про порушення нею академічної доброчесності.

8. Оскарження рішень про притягнення до академічної відповідальності

8.1. Особа, стосовно якої Комісією з питань етики академічної доброчесності рекомендовано притягнення її до академічної відповідальності, має право письмову апеляцію на ім'я начальника Інституту з метою оскарження висновку Комісії.

Заявник може звернутися з письмовою апеляцією протягом трьох робочих днів з моменту винесення рішення Комісією. До апеляції додається копія висновку Комісії.

8.2. Для розгляду апеляції наказом начальника Інституту створюється апеляційна комісія, персональний склад якої формується за клопотанням заступника начальника Інституту з наукової роботи з найбільш досвідчених та авторитетних наукових працівників. До складу комісії можуть бути включені інші особи, які не є працівниками Інституту, але є визнаними фахівцями з відповідної галузі та за їх особистою згодою.

8.3. Апеляційна комісія приймає до розгляду лише такі скарги, в яких наведені обґрунтовані твердження про порушення Комісією норм цього Положення.

8.4. Апеляційна комісія розглядає апеляцію у тижневий термін з дати видання наказу начальника Інституту про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в дорученні.

Про дату та час проведення засідання апеляційної комісії заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається без його присутності.

Рішення апеляційної комісії оформлюється відповідним протоколом, який підписується головою та членами комісії, та надається для ознайомлення заявнику під підпис.

8.5. Рішення апеляційної комісії має містити мотивований висновок щодо скасування або залишення висновку Комісії без змін, яке подається начальнику Інституту для прийняття рішення щодо притягнення до відповідальності осіб, стосовно яких Комісією встановлено факт порушення ними академічної доброчесності.

9. Права особи, стосовно якої розглядається питання про порушення нею академічної доброчесності

Особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності має такі права:

ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

особисто або через уповноваженого представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;

знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

10. Заключні положення

10.1. Положення затверджується науково-технічною радою Інституту та вводиться в дію наказом начальника Інституту.

10.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням науково-технічної ради Інституту та затверджуються наказом начальника Інституту.

У такому ж порядку Положення скасовується.

10.3. Контроль за виконанням вимог Положення несуть посадові особи Інституту, відповідно до їх функціональних обов'язків.

Тимчасово виконуючий обов'язки начальника
Державного науково-дослідного інституту авіації
полковник

Сергій ПАЩЕНКО